Uned 01 – Beth yw barn pobl ifanc am wleidyddiaeth?

(O fewn yr uned hon, rydym wedi cynnwys sgiliau ymchwil, a fydd yn ddefnyddiol wrth i ddisgyblion weithio ar eu pen eu hunain i lunio holiadur)

Teitl y weithgaredd	Gweithgaredd	Adnoddau	Gwaith estynedig	Sgiliau
Pwy sy'n dylanwadu ar ein bywydau? Pa effaith y mae gwahanol bobl yn ei chael ar ein bywydau?	Rhannu'r dosbarth yn grwpiau llai o 4-5. Darparu un pecyn o gardiau 'Pobl Enwog' i bob grŵp. Gofyn i'r disgyblion egluro pwy o'r bobl hyn yw'r mwyaf dylanwadol a phwy yw'r lleiaf dylanwadol. Nodi hyn yn y 'Pyramid Meddwl' – y lleiaf dylanwadol ar y gwaelod a'r mwyaf dylanwadol ar y brig. Dylai fod gennych ddau gategori sef gwleidyddion a phobl enwog eraill. O'r bobl hyn, dros bwy y gallant hwy bleidleisio? Dros bwy arall y gallant bleidleisio?	Canllawiau i athrawon – Uned 01 *Adnodd 01*: Pecyn o gardiau 'Pobl Enwog'. *Adnodd 02*: Taflen waith 'Pyramid Meddwl'. Un i bob grŵp. *Adnodd 03*: Taflen waith y siart pry copyn. Gallant weithio ar eu pen eu hunain neu mewn parau.	Gwaith ymchwil - chwilio am ddata: Canfod: –Canran o'r boblogaeth a bleidleisiodd dros ymgeiswyr ar raglenni teledu fel Fferm Ffactor, Celebrity Big Brother, Strictly Come Dancing, X Factor, Britain's Got Talent ac ati. –Canran o'r boblogaeth sy'n pleidleisio mewn etholiadau lleol, cenedlaethol a Phrydeinig gan gynnwys refferenda.	Cyfathrebu: trafod barn, gwaith grŵp, gwaith pâr. Ymchwil: Casglu data a'u cymharu. Cynnig casgliadau. Sgiliau meddwl. Gweithio gydag eraill. Datrys problemau.

Gallai hyn ein harwain at y cwestiwn: **Dros bwy y byddem yn pleidleisio?** Dros bwy y byddem yn pleidleisio a pham?	e.e.cynghorwyr ysgol. **Trafodaeth yn y dosbarth: Pwy sy'n dylanwadu ar ein bywydau?** Nodi atebion ar daflen waith y siart Pry Copyn. Nodi pwy yw'r mwyaf dylanwadol a gofyn iddynt ymhelaethu ar hyn drwy nodi pam eu bod yn ddylanwadol, beth yw nodweddion arbennig y person a sut mae'r rhain yn cyfrannu at y ffaith bod y person yn dylanwadu ar eu bywydau hwy.			Cyfathrebu: gwaith grŵp, gwaith unigol, gwaith pâr. Sgiliau meddwl. Trafod barn. Gweithio gydag eraill. Gofyn cwestiynau.
Sut mae dewis arweinydd?	Y disgyblion i weithio mewn grwpiau bach i benderfynu pwy y credant sy'n arweinydd da. Yna, defnyddio'r rhyngrwyd i ymchwilio a nodi pum rheswm pam mae'r person hwn yn arweinydd mor	Cyfrifiaduron gyda mynediad i'r rhyngrwyd. *Adnodd 04:* Taflenni gwybodaeth am yr ymgeiswyr a phapur	Ymchwilio ar y rhyngrwyd ac enwi 5 arweinydd dylanwadol arall yn y byd heddiw.	Cyfathrebu: trafod barn. Gwaith grŵp/ pâr/unigol. Sgiliau meddwl/

	dda. Rhoddir gwybodaeth am saith ymgeisydd gwleidyddol i bob grŵp. Rhaid iddynt ddarllen y wybodaeth, a thrafod nodweddion cadarnhaol a negyddol pob ymgeisydd, ac yna pleidleisio dros y person y credant fyddai'n arwain Cymru orau. Datgelu enwau'r holl ymgeiswyr ar ddiwedd y wers.	balot. *Adnodd 05:* Nodweddion yr arweinwyr llwyddiannus.		datrys problemau. TGCh.
Beth yw barn eich ffrindiau/ athrawon/teulu am wleidyddiaeth?	Gofyn y cwestiwn "A yw eich barn am wleidyddiaeth yn newid/cryfhau wrth ichi fynd yn hŷn neu a yw pobl ifanc yr un mor wleidyddol â'r genhedlaeth hŷn?" Trafodwch fel dosbarth neu mewn grwpiau.	*Adnodd 06*: Copïau o erthygl y *Western Mail*. *Adnodd 07*: Sleidiau PowerPoint. 'Defnyddio holiaduron' Byddai cyfle i greu'r holiaduron ar gyfrifiadur a'u	Creu holiadur ar-lein neu bôl piniwn ar wefan yr ysgol.	Cyfathrebu: Llunio a gofyn cwestiynau. Gwaith pâr/ grŵp/ dosbarth. Ymchwil: Casglu data amrywiol.

	Beth sy'n faterion gwleidyddol iddynt hwy? A ydynt yn trafod materion gwleidyddol adref? A ydynt yn trafod materion lleol neu genedlaethol yn unig? Darllenwch erthygl y *Western Mail* a thrafodwch mewn parau neu mewn grŵp. Llunio holiadur i weld a yw eich barn am wleidyddiaeth yn newid/cryfhau wrth ichi fynd yn hŷn neu a oes gan bobl ifanc fwy o ddiddordeb mewn materion gwleidyddol na'r genhedlaeth hŷn? (gwaith pâr neu unigol). Darllen y daflen 'Defnyddio holiaduron' i'w cynorthwyo. Cynnal arolwg gan ddefnyddio'r holiadur. Rhaid holi ystod eang o bobl o	llungopïo yn yr ysgol yn ddymunol.		Dadansoddi'r data a gweld a oes cysylltiadau. Rhifedd – casglu data/ cyflwyno graffiau. TGCh. Sgiliau meddwl/ datrys problemau.

	wahanol oedrannau. Dehongli’r data a’u cyflwyno ar ffurf adroddiad, erthygl papur newydd, cyflwyniad llafar ac ati. Crynhoi’r holl ffeithiau. Datblygu sgiliau ymchwil - casglu data cynradd, cyflwyno gwybodaeth mewn graffiau a’i dadansoddi. Meini prawf ymchwil unigol. (SA2, SA3, SA4) Gwerthuso’r holiadur. Pa gwestiynau a weithiodd orau? Beth fyddech chi’n ei newid y tro nesaf? Datblygu sgiliau hunanasesu.			

Uned 02 – Beth yw gwaith Aelod Cynulliad?

(O fewn yr uned hon, rydym wedi cynnwys sgiliau ymchwil defnyddiol y gellir eu defnyddio wrth wneud gwaith ymchwil fel unigolyn ar gyfer cynnal cyfweliad).

Pwy sy’n eich cynrychioli yn y Cynulliad?	**Dewis 01- gwaith pâr neu unigol** Gallwch fynd i wefan y Cynulliad sef i ganfod gwybodaeth am eich Aelodau Cynulliad drwy roi eich cod post yn y man priodol ar y dudalen flaen. Llunio cyfweliad gydag Aelod Cynulliad. Datblygu'r sgil angenrheidiol o lunio cyfweliad - casglu data cynradd (SA2/SA3). Ymchwilio i enghreifftiau o gwestiynau da, perthnasol a bachog ar y rhyngrwyd/mewn cylchgronau e.e. Question	Canllawiau i athrawon – Uned 02 Cyfrifiaduron sydd â mynediad i’r rhyngrwyd. Llyfrgelloedd ysgol/lleol. Gwefannau - BBC, ITV, S4C, Sianel 4, BBC Radio 4, Radio Wales, Radio Cymru, Senedd TV, Democratiaeth Fyw.	Llunio cyflwyniad PowerPoint bywiog ynglŷn ag un o’u Haelodau Cynulliad gan gynnwys gwybodaeth gefndir, eu hymlyniad gwleidyddol, eu canlyniad yn yr etholiad diwethaf a sut i gysylltu â nhw. I amrywio’r dasg, gall rai llunio cyfweliad ar gyfer Twitter h.y. cwestiynau bachog yn unig ac atebion nad ydynt yn cynnwys mwy na 140 o lythrennau/rhifau. Creu Ffeil o Ffeithiau	Cyfathrebu Gwaith pâr/ grŵp/dosbarth. Llythrennedd: Llunio ac ysgrifennu cyfweliad. Ymchwil. Gwneud penderfyniadau: enghreifftiau o gyfweliadau da ac effeithiol mewn cylchgronau, teledu, radio ac ar y rhyngrwyd.

	Time/Pawb a'i Farn ac ati, neu actorion sy'n hybu eu ffilmiau. Beth sy'n gwneud cyfweliad da? **Dewis 02 – gwaith grŵp** Rhannu'r dosbarth yn bum grŵp a gofyn i bob un chwilio am wybodaeth am un o'u Haelodau Cynulliad a llunio cwestiynau sy'n addas ar gyfer cyfweliad ar raglen deledu megis Hacio. Yna cyflwyno'r wybodaeth i weddill y dosbarth.		am eich Aelod Cynulliad lleol – un ochr A4.	TGCh. Gweithio gydag eraill. Datrys Problemau. Meddwl/Datrys problemau/ Darllen/Deall/ Llafar/ Ysgrifennu/ Gwrando.
Beth yw gwaith Aelod Cynulliad?	Dylunio a threfnu dyddiadur diwrnod ar gyfer Aelod Cynulliad. I gwblhau'r dasg gellid: a) gwylio tri fideo sy'n dangos gwaith amrywiol Aelod Cynulliad. b) gwylio Democratiaeth Fyw y	Fideos a lluniau o Aelodau'r Cynulliad	Ymweliad â'r Cynulliad. Gofyn am farn Aelod am bwnc llosg yn eich ardal leol. Herio'r farn honno.	Cyfathrebu: Gofyn cwestiynau i Aelodau Cynulliad Cwestiynu'r atebion. TGCh.

	BBC/senedd.tv c) gwahodd Aelod i'r ysgol a'i holi'n uniongyrchol. Byddai hyn yn cysylltu â'r gwaith o lunio holiadur.			Sgiliau meddwl /datrys problem /Darllen/ Llafar/ Ysgrifennu/ Gwrando.
Sut mae cyflwyno syniad ar gyfer Deddf newydd i Gymru neu ymgyrch i Aelodau'r Cynulliad?	Gwylio fideo sy'n nodi beth yw gwaith y Pwyllgor Deisebau. Rhannu'r dosbarth yn bum grŵp a gofyn i bob grŵp drafod un ddeiseb yr un. A fyddent yn cefnogi'r ddeiseb? Pe buasent yn Aelod Cynulliad, pa gwestiynau y byddent yn eu gofyn i'r deisebwyr sy'n rhoi tystiolaeth gerbron y Pwyllgor Deisebau? Cyflwyno'r ddeiseb i weddill y dosbarth a nodi beth yw eu barn nhw am y ddeiseb. Ar ddiwedd y cyflwyniadau, gellir trefnu etholiad dosbarth i ddewis y ddeiseb orau.	Canllawiau i athrawon Uned 02 Fideo deisebau Canllaw i athrawon sy'n nodi'r manylion am wahanol ddeisebau. Canllaw i athrawon. Cyngor ar gyflwyno deiseb lwyddiannus. *Adnodd 08*: Taflen Ddeisebau. *Adnodd 09*: Pwerau heb eu datganoli.		Cyfathrebu: Gwaith pâr/ grŵp/dosbarth. Llafar: Llunio cwestiynau craffu. Cyflwyno syniad o flaen cynulleidfa.

		Adnodd 10: Yr 20 Pwnc		

Uned 03 – Beth yw eich barn chi?				
A ddylid gwahardd taro plant? Cynnal dadl am bwnc a drafodwyd yn Siambr y Cynulliad ym Mae Caerdydd.	Amser paratoi – sicrhau eu bod yn darllen y nodiadau a'r ffeithiau ar daro plant a'u bod yn gwybod y ffeithiau cyn mynegi barn. Beth yw manteision ac anfanteision gwahardd taro plant? Gofyn iddynt nodi'r manteision a'r anfanteision. Gall y grwpiau nodi'r rhain ar ffurf map meddwl yn gyntaf os dymunant. Penodi un person yn y dosbarth i fod yn Llywydd. Gallwch ofyn i unigolion wirfoddoli i fod yn Llywydd. Os oes mwy nag un ymgeisydd, defnyddiwch y cardiau pleidleisio i bleidleisio dros bwy ddylai fod yn Llywydd.	Canllawiau i athrawon – Uned 3 *Adnodd 11:* Nodiadau i gyflwyno pwnc y ddadl i athrawon. *Adnodd 12*: Nodiadau i gyflwyno pwnc y ddadl i ddisgyblion. Yn cynnwys ffeithiau, manteision, anfanteision a'r hyn a ddywedodd Aelodau'r Cynulliad. Clip fideo o Aelodau'r Cynulliad yn trafod y pwnc yn y Siambr www.senedd.tv (19 Hydref 2011).	Edrych ar glipiau eraill o ddadleuon tebyg ar www.senedd.tv	Cyfathrebu: Gwaith pâr/ grŵp/dosbarth. Llafar: Crynhoi safbwynt a'i gyflwyno ar lafar. Ymateb i wrthwynebiad o flaen cynulleidfa. Sgiliau meddwl. Datrys problemau.

	Unwaith y bydd Llywydd wedi'i benodi, gall y ddadl ddechrau. Ar ddiwedd y ddadl, defnyddiwch y cardiau pleidleisio i ddangos eich barn. Cynnal trafodaeth am y canlyniad a dulliau effeithiol o ddwyn perswâd. Gwylio clip fideo o Aelodau'r Cynulliad yn trafod yr un pwnc yn y Siambr ym Mae Caerdydd (19 Hydref 2011). Beth y maent wedi'i ddysgu o wylio'r gwleidyddion yn siarad yn gyhoeddus? Beth yw eu barn am sut y pleidleisiodd yr Aelodau ar ddiwedd y ddadl?	*Adnodd 13*: Graff i ddangos canlyniad pleidlais yr Aelodau. Cardiau Pleidleisio: Gwyrdd - Cytuno Coch – Anghytuno Gwyn – Ymatal		

Pa syniad y byddech yn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Deisebau?	Rhannu'r dosbarth yn grwpiau ffocws i drafod naill ai ymgyrch leol neu gyfraith newydd a fyddai'n effeithio ar Gymru gyfan. Cyflwyno'r ymgyrch/cyfraith newydd ar ffurf poster, cyflwyniad PowerPoint, podlediad neu araith. Cynnal cystadleuaeth grŵp blwyddyn ysgol i ddewis yr un gorau a'i anfon at y pwyllgor deisebau: (deisebau@cymru.gov.uk)	Cyfrifiaduron gyda mynediad i'r rhyngrwyd. *Adnodd 14*: Enghreifftiau o ddeisebau a gyflwynwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.	Darllen y cyfarwyddiadau ar wefan y Cynulliad ar sut i gyflwyno deiseb: (http://www.assemblywales.org/cy/gethome/e-petitions/get-petitions-guidance-2.htm). Darllen a phleidleisio dros ddeisebau sydd ar wefan y Cynulliad: (https://www.assemblywales.org/cy/gethome/e-petitions/sign-petition.htm)	Cyfathrebu: Gwaith pâr/grŵp/dosbarth. Darllen cyfarwyddiadau. Ystyried a dehongli'r deisebau gorau. Sgiliau meddwl /datrys problemau.
Sut y byddech yn cyflwyno Dadl Fer yn y Cynulliad?	Egluro beth yw'r sesiwn Dadl Fer yn y Cyfarfod Llawn h.y. dadl sy'n para dim mwy na 30 munud.	Canllawiau i athrawon <u>Uned 3</u> 01 – Dyfyniad o Reolau Sefydlog Cynulliad	Dod o hyd i wybodaeth am gystadleuaeth siarad cyhoeddus lleol/cenedlaethol/rhyngwladol.	Cyfathrebu: Gwaith grŵp / dosbarth. Sgiliau ymchwil.

	Y dosbarth cyfan i benderfynu ar gyfres o reolau ar gyfer y ddadl e.e. dim iaith anweddus, dim sylwadau cas am berson arall yn y ddadl ac ati. Rhannu'r dosbarth yn grwpiau gyda phum disgybl ym mhob grŵp. Rhoi testun i bob grŵp ei ymchwilio/dadlau arno - dewis Pwnc Dadl o Flwch Balot. Pob grŵp i ethol cadeirydd (Y Llywydd). Dewis dau ddisgybl i gefnogi a dau ddisgybl i wrthwynebu'r pwnc dan sylw ym mhob grŵp. Rhaid i bob disgybl o'r grŵp ymchwilio i'r testun.	Cenedlaethol Cymru. 02- Balot yr Aelodau ar gyfer Dadl Fer. Pynciau i'w trafod ar stribedi o bapur neu gardiau i'w dewis o'r Blwch Balot. Gwybodaeth am waith y Llywydd. 03 – Rheolau'r Ddadl Fer yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru. 04 – Gweithgareddau Dosbarth – awgrymiadau ar gyfer pynciau i'w trafod mewn grwpiau.		Mynegi barn. Sgiliau llafar. Ymateb i feirniadaeth. Dewis a dethol.

	Y Ddadl Fer i bara am 10 munud yn unig. Wrth i bob grŵp drafod, bydd y gynulleidfa o weddill y myfyrwyr yn penderfynu pwy sydd wedi 'ennill' ar sail grym cynnwys eu dadl, sgiliau cyflwyno, ac ati. Neu gellir cynnal pleidlais gyfrinachol yn y dosbarth gan ddefnyddio'r Blwch Balot ar gyfer y Ddadl Fer. Ni chaniateir i grŵp bleidleisio dros ei hunan!	Cloc neu amserydd. 05 – Asesu'r Drafodaeth Grŵp. Blwch Balot y Ddadl Fer.		